AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sprawozdanie Zarządu Głównego za okres od 14. II. 1931 do 17. IV. 1935

Warszawa

AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sprawozdanie Zarządu Głównego ARP
za okres od 14.II.1931 do 17.IV.1935.

SPIS ROZDZIAŁÓW.

Druk. B-ci Drapczyńskich, Warszawa, Piusa XI 15

I. Charakterystyka ogólna okresu sprawozdawczego
Władze Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej

Okres działalności objęty niniejszem sprawozdaniem jest drugim z kolei okresem sprawozdawczym Władz ARP. Okres pierwszy biegł od założenia ARP, t. j. od dnia 15.XI.1927 do dnia 14.II.1931, w którym to dniu odbyło się pierwsze Zgromadzenie Ogólne ARP. [1]).

W porównaniu do pierwszego okresu sprawozdawczego, który był okresem wstępnych, ramowych prac dla całości organizacji lotnictwa sportowego w Polsce — okres drugi, objęty niniejszem sprawozdaniem, charakteryzuje rozszerzenie się i zintensyfikowanie się pracy ARP. Wynikło to przedewszystkiem z rozrostu już istniejących i z powstania nowych placówek sportowo-lotniczych i zwiększenia się w związku z tem i zaktualizowania szeregu potrzeb sportu aeronautycznego.

Znacznemu ożywieniu uległa działalność rajdowa naszego lotnictwa, a również wybitnie zwiększył się liczebnie i jakościowo udział naszych reprezentacyj lotniczych w konkursach międzynarodowych. Obok tego, w tym drugim okresie sprawozdawczym ARP, została kreowana w Polsce nowa dziedzina sportu aeronautycznego, a mianowicie szybownictwo, a dla sportu balonowego dojrzały szersze perspektywy rozwoju.

Wszystkie te zjawiska musiały oddziałać na zwiększenie się zakresu pracy ARP i jego agend, gdyż wyznaczonem ARP zadaniem jest właśnie zwierzchnictwo sportowe w kraju oraz reprezentacja sportu aeronautycznego nazewnątrz.

Aeroklub RP wypełniał swe funkcje w najściślejszej współpracy z zainteresowanemi Władzami i Urzędami, wykonując nawet szereg czynności w charakterze funkcyj zleconych.

Zarówno liczba, jak i różnorodność czynności, wypływających z szerokich obowiązków ARP, wymagała podziału ich pomiędzy poszczególne ciała specjalne, zespolone z Władzami ARP.

Takiem ciałem specjalnem, jest działająca przy ARP w zakresie zasadniczych spraw gospodarczych i organizacyjnych lotnictwa sportowego, Komisja Lotnictwa Sportowego oraz na podobnych zasadach w zakresie szybownictwa — Polski Komitet Szybowcowy.

Podobnym organem specjalnym, którego przedmiotem działalności jest całokształt spraw sportowych i dyscyplinarnych naszego lotnictwa sportowego — jest Komisja Sportowa ARP, która jest również wyższą instancją w sprawach, stanowiących treść uprawnień Komisyj Sportowych Aeroklubów Afiljowanych.

Organem wykonawczym Aeroklubu RP jest Zarząd Główny, którego podstawą działania są uprawnienia statutowe i pełnomocnictwa nadane przez Ogólne Zgromadzenie i Radę Naczelną.

Z przyczyn wynikających z ducha statutu jak i ze względów technicznych, gros funkcyj wykonawczych ARP skupione zostało w rękach stale urzędującego członka Zarządu, Sekretarza Generalnego, który będąc równocześnie Sekretarzem Rady Naczelnej, czuwał nad programem i ciągłością prac ARP i jego agend.

Lista Władz ARP i ich skład osobowy, w momencie składania niniejszego sprawozdania przedstawia się jak następuje:

RADA NACZELNA:

Prezes — Vacat

Wiceprezesi — inż. EBERHARDT Juljan
Prof. WITTIG Edward

Sekretarz — Ppłk. dypl. KWIECIŃSKI Bogdan J.

Członkowie — Płk. inż. ABCZYŃSKI Henryk
Płk. inż. de BEAURAIN Janusz
Wiceminister CZAPSKI Witold
Ppłk. inż. FILIPOWICZ Czesław
Ppłk. GRABOWSKI Hilary
Kpt. pil. dr. HALEWSKI Tadeusz
Prof. HUBER Maksymiljan
Minister inż. KÜHN Alfons
Mjr. pil. inż. MAKOWSKI Wacław
Dyr. dr. MARTYNOWICZ Zenon
Inż. PĘCZALSKI Mieczysław
Kpt. PIĄTKOWSKI Zygfryd M.
Rektor PRUSZKOWSKI Tadeusz
Książe RADZIWIŁŁ Janusz
Gen. pil. inż. RAYSKI Ludomił
Inż. ROGALSKI Stanisław
Prezes RUDOWSKI Jan
Dyr. inż. RUMBOWICZ Witold
Poseł TEBINKA Zygmunt
Dr. VACQUERET Karol
Prof. WITOSZYŃSKI Czesław
Dyr. ZAKRZEWSKI Czesław
Mjr. ZIEMBIŃSKI Kazimierz

ZARZĄD GŁÓWNY:

Prezes — Ks. RADZIWIŁŁ Janusz

Wiceprezesi — Gen. pil. inż. RAYSKI Ludomił
Ppłk. inż. FILIPOWICZ Czesław

Sekretarz Generalny — Ppłk. dypl. KWIECIŃSKI Bogdan J.

[1]) Sprawozdanie z tego okresu w postaci protokółu ze Zgromadzenia Ogólnego, ogłoszone było drukiem w Biuletynie Oficjalnym ARP Nr. 5 (41), zamieszczonym w numerze 5-tym z roku 1931 „Lotu Polskiego", ówczesnego organu oficjalnego Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarbnik — Kpt. PIĄTKOWSKI Zygfryd M.

Członkowie — Mjr. pil. inż. MAKOWSKI Wacław
Rektor PRUSZKOWSKI Tadeusz
Dr. VACQUERET Karol

KOMISJA SPORTOWA:

Przewodniczący — Mjr. pil. inż. MAKOWSKI Wacław
Wiceprzewodn. — Dyr. inż. RUMBOWICZ Witold
„ Vacat
Sekretarz — Ppłk. dypl. KWIECIŃSKI Bogdan J.
Z-ca Sekretarza — Mjr. pil. SKARŻYŃSKI Stanisław

Komisja Sportowa wyłoniła z siebie i dokooptowała następujące Podkomisje (Sekcje):

Podkomisję (Sekcję) Zawodów Krajowych w składzie:

Ppłk. pil. DZIAMA Teofil
Radca ADAMOWICZ Ryszard
Rektor PRUSZKOWSKI Tadeusz
Inż. GRZESZCZYK Szczepan
SKÓRZEWSKI Bernard

Podkomisję (Sekcję) Rekordów w składzie:

Inż. ROGALSKI Stanisław
Inż. POLTURAK Felicjan
Inż. PĘCZALSKI Mieczysław
Inż. WĘDRYCHOWSKI Jerzy
Kpt. pil. dr. HALEWSKI Tadeusz

Podkomisję (Sekcję) Tryptyków w składzie:

Mjr. pil. SKARŻYŃSKI Stanisław
Kpt. PIĄTKOWSKI Zygfryd M.
Radca ADAMOWICZ Ryszard
Mjr. MICHALIK Kazimierz
Rektor PRUSZKOWSKI Tadeusz

Podkomisję (Sekcję) Dyplomów i Licencyj w składzie:

Mjr. pil. inż. MAKOWSKI Wacław
Mjr. pil. SKARŻYŃSKI Stanisław
Inż. ROGALSKI Stanisław
Ppłk. WOLSZLEGIER Jan

KOMISJA REWIZYJNA:

Dyr. HEYNE Tadeusz
Dyr. IWANOWSKI Jerzy
Prezes ROTWAND Andrzej

KOMISJA BALOTUJĄCA:

Prof. HUBER Maksymiljan
Dyr. inż. RUMBOWICZ Witold
Prof. WITOSZYŃSKI Czesław
Prezes ZAKRZEWSKI Zygmunt

SĄD HONOROWY:

Wicemarszałek CAR Stanisław
Wiceminister CZAPSKI Witold
Inż. EBERHARDT Juljan
Hr. PRZEŹDZIECKI Raynold
Rektor PRUSZKOWSKI Tadeusz
Inż. RYBICKI Stanisław
Prezes SUŁOWSKI Tadeusz

Powyższa lista Członków Władz obejmuje już wszelkie zmiany personalne, jakie zaszły w łonie Władz ARP w ciągu okresu sprawozdawczego. Zmiany te dotyczyły następujących osób:

Ś. p. kpt. pil. Franciszka *Żwirko*, członka Podkomisji (Sekcji) Dyplomów i Licencyj,

Barona Stanisława de *Rosenwertha*, który złożył godność Wiceprezesa w d. 21.IX.1932 r.,

Płk. Hilarego *Grabowskiego*, członka Podkomisji (Sekcji) Dyplomów i Licencyj, który złożył tę godność z chwilą przejścia w stan spoczynku,

Płk. pil. Franciszka *Wiedena*, Wiceprzewodniczącego Komisji Sportowej, inż. Zygmunta *Słomińskiego* i hr. Władysława *Sołtana*, członków R. N., którzy wystąpili z ARP, — oraz ś. p. Prezesa Jana *Zaglenicznego*, członka Komisji Rewizyjnej.

W ostatnich dniach we Władzach ARP powstała dotkliwa luka przez śmierć Prezesa Rady Naczelnej ARP, ś. p. Generała dyw. Daniela Konarzewskiego.

II. Sprawy organizacyjne

Aerokluby Afiljowane. Podstawą organizacji naszego lotnictwa sportowego są Aerokluby regjonalne, związane umową afiljacyjną z Aeroklubem Rzeczypospolitej Polskiej. Na początku niniejszego okresu sprawozdawczego istniało 11 Aeroklubów regjonalnych, a mianowicie:

1. Aeroklub Akademicki w Warszawie
2. Aeroklub Akademicki w Krakowie
3. Aeroklub Akademicki we Lwowie.
4. Aeroklub Akademicki w Poznaniu
5. Aeroklub Akademicki w Wilnie
6. Aeroklub Akademicki w Gdańsku
7. Śląski Klub Lotniczy
8. Lubelski Klub Lotniczy
9. Wielkopolski Klub Lotników
10. Stołeczny Klub Lotniczy
11. Klub Lotniczy PWS.

W poprzedniej swej formie Aerokluby regjonalne nie odpowiadały całkowicie zadaniom, jakie spełniać powinny w dziele popularyzacji sportu lotniczego. Popularyzację tę znacznie hamował względnie ekskluzywny charakter

niektórych z Aeroklubów, jak np. Aeroklubów Akademickich. Istnienie ponadto na jednym terenie dwu Aeroklubów (jak to miało miejsce np. w Warszawie) nie odpowiadało interesom sportu lotniczego.

To też właśnie w ciągu niniejszego okresu sprawozdawczego dokonane zostało doniosłe przeistoczenie Aeroklubów, a mianowicie przekształcenie ich na organizacje dostępne dla wszystkich miłośników sportu aeronautycznego, oraz sfuzjonowanie Aeroklubów działających na jednym terenie.

Ponadto i wewnętrzna struktura Aeroklubów uległa zmianom w kierunku zwiększenia i scentralizowania kontroli gospodarki materjałowej oraz metod treningu i szkolenia.

Zmiany te zostały dokonane przy współpracy Aeroklubu RP i zrzeszenia Aeroklubów Regjonalnych, pod nazwą Rada Klubów Afiljowanych, z odpowiedniemi Władzami.

Aerokluby Regjonalne stosownie do przepisów umowy Afiljacyjnej, którą podpisały z ARP oraz stosownie do zarządzeń Władz przesyłają ARP okresowe sprawozdania ze wszystkich dziedzin swej działalności. Sprawozdania te są podstawą do ustalania ogólnych wyników działalności i rozmiarów potrzeb naszego sportu aeronautycznego.

W chwili obecnej istnieje 10 Aeroklubów o ścisłej zależności afiljacyjnej od Aeroklubu RP i wydzielonych terenach swej działalności, a mianowicie: 1. Aeroklub Warszawski, 2. Aeroklub Krakowski, 3. Aeroklub Lwowski, 4. Aeroklub Poznański, 5. Aeroklub Wileński, 6. Aeroklub Łódzki, 7. Aeroklub Śląski, 8. Aeroklub Gdański, 9. Klub Lotniczy PWS, 10. Lubelski Klub Lotniczy.

Obok omawianych powyżej Aeroklubów Regjonalnych, posiadających za sobą kilkuletnią działalność, wymienić należy powstałe w roku ubiegłym następujące trzy nowe placówki:

Aeroklub Kujawski z siedzibą w Inowrocławiu oraz Mościcki Klub Balonowy w Mościcach i Koło Balonowe w Legjonowie.

Powstanie pierwszego z tych Klubów jest jedną z oznak, że istniejąca dotychczas sieć Aeroklubów okazuje się w pewnych wypadkach zbyt szczupła, by objąć sobą wszystkie dążenia lokalne do czynnego uprawiania sportu aeronautycznego. Pozostałe dwie placówki są zapowiedzią rozpowszechnienia sportu balonowego w terenie. Aeroklub Kujawski pracuje na prawach autonomicznej sekcji najbliższego mu terytorjalnie Aeroklubu Poznańskiego, Mościcki Klub Balonowy zaś zabiega o afiljację do ARP. Wreszcie Koło Balonowe w Legjonowie pracuje na zasadach ścisłego związku z Aeroklubem Warszawskim.

III. Sport lotniczy silnikowy

A. Kontrola sportowa i organizacja zawodów

Kontrola sportowa i organizacja zawodów była najobszerniejszym działem pracy Aeroklubu RP. Zwłaszcza w dziedzinie lotnictwa silnikowego praca ta nabierała szczególnie dużych rozmiarów. Składały się na nią, gdy idzie o *zawody:*

Układanie regulaminów poszczególnych imprez, organizowanych przez ARP i kontrola i zatwierdzanie regulaminów imprez organizowanych przez Aerokluby Regjonalne. —

Kontrola sportowa zawodów, coraz bardziej skomplikowana w związku z rozwojem struktury zawodów. Była ona czynnością o znaczeniu fundamentalnem dla utrwalenia ścisłych zasad sportowych w naszem lotnictwie. Praca przeprowadzania kontroli sportowej i wykonywania obliczeń prowadzona była początkowo własnymi środkami ARP, lecz z biegiem czasu mogła być wykonywana tylko przy pomocy licznego sztabu specjalistów z IBTL. W tak wielkiem zadaniu, jakiem był Challenge 1934, kontrola ta objęta została przez IBTL, jako osobne zadanie.

Kontrola sportowa wszystkich zawodów, organizowanych przez Aerokluby Afiljowane dokonywana była przy współudziale delegata Komisji Sportowej ARP.

Najpoważniejszym objektem pracy była *organizacja zawodów,* na którą składają się prócz organizacji kontroli sportowej, organizacja łączności, informacji, zaopatrzenia, transportów, obsługi, pogotowia technicznego, ochrony meteorologicznej, przygotowanie hangarów etc. We wszystkich tych działach korzystał ARP z niezbędnej pomocy wojska oraz władz cywilnych, która w niektórych poważniejszych wypadkach polegała na całkowitem wykonaniu zadania według planu opracowanego przez ARP.

Ważniejszymi zawodami, zorganizowanymi całkowicie przez ARP w tym sensie były w okresie sprawozdawczym[1]):

1. 4 Krajowy Konkurs Samolotów Turystycznych w roku 1931.
2. Polski odcinek Challenge 1932.
3. 5 Krajowy Lotniczy Konkurs Turystyczny w roku 1933 i
4. Challenge 1934.

---

1) Imprezy odbyte do końca r. 1933 — opisane w wydawnictwie „5 Lat Lotnictwa Sportowego w Polsce".

Zwycięstwo polskie w Challenge'u 1932 nałożyło na nas obowiązek zorganizowania tych Zawodów w roku 1934. O Challenge'u już dużo pisano. Ramy tego sprawozdania nie pozwalają na szersze omówienie tej sprawy.

Zaznaczyć tylko wypada, że Challenge 1934 jako zadanie organizacyjne, ze względu na powagę i rozmiary tegoż zadania potraktowany był w sposób specjalny. Całe stojące do dyspozycji dwa lata rzetelnie wypełnione były pracą nad organizacją tej gigantycznej imprezy.

Challenge organizowany był przez ARP pod kierownictwem Władz.

W obrębie ARP Kierownictwo organizacji Challenge sprawowała Komisja złożona z:

Gen. pil. inż. L. *Rayskiego*,
Ppłk. obs. inż. *Cz. Filipowicza*,
Ppłk. dypl. obs. *B. J. Kwiecińskiego*.

Bezpośrednie kierownictwo prac organizacyjnych sprawował Ppłk. dypl. obs. B. J. Kwieciński. Sekretarjat ARP spełniał zaś niejako rolę sztabu i biura centralnego.

Celem należytego opanowania tej potężnej organizacji opracowano bardzo szczegółowy program prac. Program ten przewidywał dwie fazy pracy: 1-szą do dnia 20.XI.1933 i 2-ga do ukończenia okresu likwidacyjnego zawodów. Fazy te rozpadały się na 7 następujących okresów: 1) przeprowadzenie zmian w regulaminie zasadniczym, 2) ustalenie regulaminu szczegółowego, 3) ustalenie uzupełnień do regulaminu szczegółowego, 4) ustalenie instrukcji szczegółowej, 5) przygotowanie do konkursu w Warszawie, 6) przeprowadzenie konkursu i 7) okres likwidacyjny.

Dla omówienia z zainteresowanymi Aeroklubami spraw ważniejszych, zwołane były do Warszawy dwie konferencje, a mianowicie: dnia 8.V.1933 r. dla omówienia ogólnych zasad konkursu, w której wzięli udział przedstawiciele Aeroklubów Niemiec, Czechosłowacji, Jugosławji i Rumunji — oraz dnia 20.XI.1933 r., dla omówienia uzupełnień do regulaminu szczegółowego i ustalenia trasy lotu okrężnego z Aeroklubami uczestniczacymi, a mianowicie Aeroklubem Italji, Czechosłowacji i Niemiec.

Celem usprawnienia organizacji w poszczególnych krajach, odbyli Kierownik Zawodów Ppłk. Kwieciński z Mjr. Makowskim, Prezesem Komisji Sportowej ARP, lot po trasie Challenge'u w dniach od 21.V do 15.VI.1934, w czasie którego omówili z zainteresowanymi Aeroklubami i władzami wszelkie sprawy organizacyjne.

Nawiązanie tego osobistego kontaktu przyczyniło się wybitnie do sprawnego przebiegu lotu okrężnego.

Do współpracy nad Challenge'em wciągnięte były prócz Aeroklubów uczestniczących, jeszcze Aerokluby Narodowe Belgji, Hiszpanji, Jugosławji i Austrji oraz szereg Aeroklubów regjonalnych.

Lot prowadził przez 10 krajów i ogółem przez 27 lotnisk oraz 7 punktów kontrolnych.

Uważamy za miły obowiązek podziękować raz jeszcze na tej drodze wszystkim za włożoną pracę przy organizacji i przeprowadzeniu zawodów Challenge 1934.

Jak wiadomo Challenge wzbudził w społeczeństwie polskiem ogromne zainteresowanie. Ilość osób, które widziały Challenge w Warszawie określić można na około pół miljona,— na całej zaś trasie na blisko 2 miljony osób.

Tyle co do Challenge'u 1934. Co się zaś tyczy imprez lotnictwa silnikowego, zorganizowanych przez Aerokluby regionalne, przy których miało miejsce zatwierdzanie regulaminów, pomoc organizacyjna i udział w kontroli sportowej — to odbyło się ich w okresie sprawozdawczym 16. Do imprez tych należały:

1. Zlot Podhalański 1931 (Aeroklub Krakowski),
2. III Lot Południ.-Zachodn. Polski 1931 (Aeroklub Krakowski),
3. IV Lot Południ.-Zachodn. Polski 1932 (Aeroklub Krakowski),
4. Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Warszawie 1932 (Aeroklub Warszawski),
5. Zlot do Lidzbarka (Aeroklub Warszawski),
6. I Meeting Lotniczy we Lwowie 1932 (Aeroklub Lwowski),
7. III Lubelsko - Podlaskie Zimowe Zawody Lotnicze 1933 (Lubelski Klub Lotniczy),
8. Międzynarodowy Meeting Lotn. w Warszawie 1933 (Aeroklub Warszawski),
9. I Lot Półn.-Zachodn. Polski 1933 (Aeroklub Wileński),
10. V Lot Południ.-Zachodn. Polski 1933 (Aeroklub Krakowski),
11. II Meeting Lotniczy we Lwowie 1933 (Aeroklub Lwowski),
12. IV Lubelsko - Podlaskie Zimowe Zawody Lotnicze 1933 (Lubelski Klub Lotniczy),
13. Zlot gwiaździsty do Łodzi 1934 (Aeroklub Łódzki),
14. II Lot Półn.-Zachodn. Polski 1934 (Aeroklub Wileński),
15. VI Lot Południ.-Zachodn. Polski 1934 (Aeroklub Krakowski),
16. Zlot gwiazdzisty do Inowrocławia 1934 (Aeroklub Kujawski),

B. Udział w konkurencjach międzynarodowych

Kwestje uczestnictwa w konkurencjach zagranicznych i innych wystąpień zagranicznych naszego lotnictwa sportowego rozstrzygał ARP ze specjalnem poczuciem odpowiedzialności. Podstawę planowego działania w tym zakresie

stanowiło stałe śledzenie i studjowanie regulaminów zapowiadanych imprez.

Przy powzięciu decyzji udziału naszego lotnictwa sportowego w jakiejkolwiek z takich imprez badano szczegółowo wszystkie w grę wchodzące czynniki, jak: bezwzględną wartość sportową imprezy, spodziewaną frekwencję i poziom współzawodników obcych, wartość techniczną zawodów, ich walory propagandowe, względy reprezentacyjne, zgodność z kierunkiem naszej ekspansji, stan i szanse naszego sprzętu, środki finansowe i szereg innych, podobnych momentów. Zwłaszcza też sprawa uczestnictwa w konkurencjach międzynarodowych podlegała ścisłemu uzgodnieniu z Władzami.

Niezależnie od tego, badający te momenty referenci ARP prowadzili szczegółowe studja regulaminów wspólnie z załogami, ustalając drobiazgowo taktykę naszych załóg w zawodach. Komisja sportowa ARP delegowała pozatem niejednokrotnie swych przedstawicieli do władz sportowych zawodów, którzy w dalszym ciągu opiekowali się zawodnikami i współpracowali z nimi na miejscu.

W tych warunkach pośredniego lub bezpośredniego nadzoru ARP, miały miejsce w okresie sprawozdawczym następujące większe i mniejsze wystąpienia naszego lotnictwa sportowego zagranicą:

1. Meeting w Pilznie w r. 1931
2. Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Zagrzebiu w r. 1931
3. Zlot Gwiaździsty do Bukaresztu w r. 1931
4. Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Cleveland w r. 1931
5. Raid dookoła Europy w r. 1931
6. III Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Zurychu w r. 1932
7. Week-End Aerienne w Londynie w roku 1932
8. Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Cleveland r. 1932
9. Zawody Algiersko - Marokańskie w roku 1933
10. Raid Bałkański w r. 1933
11. Międzynarodowe Zawody Alpejskie (austrjackie) w r. 1933.

C. Rekordy

Podobnie troskliwie, jak wystąpienia zagraniczne, traktował również ARP próby ustalenia *rekordów*. Wymierzanie i formalności stwierdzenia baz, przepisane plombowanie maszyn, pomiary wyczynów, cechowanie instrumentów, weryfikacja dokumentów, oto niezbędne czynności ARP przy wyczynach rekordowych.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące próby ustalenia rekordów, z których próby oznaczone liczbami porządkowemi 3, 4 i 5 doprowadziły do pomyślnych rezultatów i wprowadziły po trzykroć barwy polskie na tablicę rekordów międzynarodowych w kategorjach turystycznych:

1. Próba pobicia rekordu odległości — kpt. H. Skrzypiński — 1931 r.,
2. Próba pobicia rekordu wysokości — ś. p. kpt. F. Żwirko 1931 r.,
3. Międzynarodowy rekord szybkości — inż. J. Drzewiecki — 1931 r.,
4. Międzynarodowy rekord wysokości — inż. J. Drzewiecki — 1932 r.,
5. Międzynarodowy rekord odległości (w II kat. turyst.)—mjr. St. Skarżyński—1933 r.,
6. Próba pobicia rekordu odległości (w kat. I turyst.) — ś. p. kpt. J. Lewoniewski, ppłk. Cz. Filipowicz — 1933 r.

D. Raidy

Przy przygotowywaniu i dokonywaniu *raidów* w barwach sportowych, usługi ARP idą bardzo daleko. Aeroklub RP oddaje do dyspozycji lotnika obszerny zbiór map, przewodników z informacjami o szlakach i lotniskach. ARP uzyskuje za pośrednictwem odpowiednich urzędów zezwolenia zagranicznych władz, przeprowadza stosowną korespondencję, udziela wymaganych gwarancyj finansowych, nawiązuje kontakt z firmami, zaopatrującemi w materjały pędne i wreszcie utrzymuje z lotnikiem stałą, przez cały czas raidu trwającą łączność, by w każdej chwili móc mu spieszyć z pomocą.

Tę działalność rozpoczął ARP już przy raidzie afrykańskim majora Skarżyńskiego w roku 1931, jakkolwiek wówczas środki ARP były jeszcze niezmiernie szczupłe, a więc i rozmiary pomocy nader skromne.

Lista wyczynów raidowych naszego lotnictwa, dokonanych w obecnym okresie sprawozdawczym, przy których ARP świadczył mniejszą lub większą pomoc przedstawia się jak następuje:

1. Raid Afrykański majora St. Skarżyńskiego — 1931;
2. Raid do krajów bałtyckich — 1931 (org. Zrzeszenie Przem. Lotn., LOPP, Aeroklub Warszawski);
3. Raid Dr. K. Czarkowskiego - Golejewskiego — 1931;
4. Raid dookoła Europy 1931 — mjr. St. Karpińskiego;
5. Raid Azjatycko-Afrykański—mjr. St. Karpińskiego — 1932;
6. Raid na Zawody Marokańskie (ppłk. B. J. Kwieciński, kpt. pil. R. Hirszbandt) — 1933;
7. Raid do Afryki i przelot Atlantyku Południowego — mjr. St. Skarżyńskiego — 1933;
8. Raid Warszawa — Charków — Leningrad — Lwów — Wiedeń (kpt. Bajan i kpt. P. Dudziński) — 1933.

IV. Szybownictwo

Szybownictwo w zakresie sportowym, jak każdy inny sport aeronautyczny podlega bezpośrednio ARP, organizacyjnie i gospodarczo zaś zawiaduje tą dziedziną organ specjalny, Polski Komitet Szybowcowy, zawiązany w roku 1932.

Polski Komitet Szybowcowy korzysta ze wszelkich pomocy ARP, posiadając swą sekcję w biurze Aeroklubu RP, kieruje nim jednakże osobny Zarząd, który stanowią:

Przewodniczący:	Prof. Czesław WITOSZYŃSKI,
Wiceprzewodniczący:	Radca Ryszard ADAMOWICZ,
	Mjr. obs. Józef JUNGRAW,
Sekretarz:	Inż. Wilhelm CHALLIER,
Członkowie:	Mjr. dypl. Franciszek HABEREK,
	Prof. Stanisław ŁUKASIEWICZ,
	Inż. Szczepan GRZESZCZYK.

Szybownictwo zorganizowane jest w 10-ciu zależnych od PKS Okręgowych Komitetach Szybowcowych, posiadając znaczną liczbę kół dawnych i nowopowstających, których liczba osiągnęła łącznie cyfrę 100. Liczba szybowisk zalegalizowanych w Ministerstwie Komunikacji wynosi 30. Ilość osób skupionych w Kołach Szybowcowych przekracza cyfrę 10.000.

Praca w Kołach Szybowcowych oparta jest na przepisach „Instrukcji Szybowcowej“, wydanej w r. 1934.

Koła Szybowcowe są stale zaopatrywane przez biuro PKS przy Aeroklubie RP, prócz materjału instrukcyjnego, w książki, broszury i pomoce szkolno-propagandowe.

Z początkiem bieżącego roku rozpoczęto wydawanie w Aeroklubie RP Odznaki Pilota Szybowcowego według wzoru międzynarodowego i na podstawie rejestru pilotów szybowcowych, zestawianego przez PKS.

Gdy idzie o działalność sportową szybownictwa, to w okresie sprawozdawczym zanotowano pomyślne wystąpienie zagraniczne naszego szybownictwa w roku 1932, na konkursie międzynarodowym w Rhön.

Wystąpienie to szybowcowej ekipy polskiej, która udała się na konkurs zagraniczny z własnymi szybowcami, — zostało zorganizowane przez ARP.

ARP sprawował również w ramach ogólnych przepisów, kontrolę i rejestrację dotychczasowych krajowych wyczynów szybowcowych.

V. Sport balonowy

Sport balonowy od pierwszych swych kroków spotkał się ze współudziałem ARP. Miało to miejsce przy pierwszych przejawach tego sportu, a mianowicie przy krajowych zawodach balonowych o puhar im. płk. Wańkowicza, organizowanych przez LOPP. W okresie sprawozdawczym zawody te odbyły się dwukrotnie, t. j. w r. 1931 i 1933.

Szersze ramy uzyskało to współdziałanie ARP przy okazji balonowych wystąpień zagranicznych, rozpoczętych uczestnictwem w zawodach Gordon-Bennett'a w r. 1932.

Zwycięstwo odniesione przez nas w zawodach Gordon-Bennett'a w r. 1933, w Chicago, nałożyło na ARP obowiązek zorganizowania takichże zawodów w r. 1934. W organizację tych zawodów, odbytych tuż po organizacji Challenge, włożył ARP dużo pracy. Przy zawodach tych, podobnie jak przy innych, opracowano skrupulatnie plan organizacji służb i sprawy wszystkich niezbędnych pomocy i udogodnień dla zawodników. Dość wspomnieć, że odbycie tych zawodów wymagało uzyskania zezwoleń do przelotu i lądowania we wszystkich państwach Europy.

Strona techniczna przeprowadzenia zawodów opierała się w dużej mierze na pomocy Władz i wojsk balonowych.

W Zawodach Gordon-Bennett'a, podobnie jak w Zawodach Challenge, ARP wypełnił bezpośrednio ważne propagandowe zadania, związane z reprezentacją, widowiskiem i obsługą prasy.

Start do Zawodów Gordon-Bennett'a skupił na lotnisku ponad sto tysięcy osób, a zajęcie przez naszych aeronautów pierwszego, drugiego i czwartego miejsca w zawodach odbiło się głośnem echem w kraju i wśród Polonji zagranicznej. Zaznaczyć tu należy, że ARP przy Zawodach Gordon-Bennett'a podobnie jak przy Challenge'u, współdziałał silnie przy wykorzystywaniu propagandowem tych zwycięstw.

Po tem powtórnem zwycięstwie, ARP rozpoczął już organizowanie XXIII Zawodów Gordon-Benett'a, które odbędą się w r. 1935 w Warszawie.

W związku z ożywieniem się ruchu w kierunku sportu balonowego i w związku z powstawaniem pierwszych organizacyj, poświęconych temu sportowi, ARP rozważał już sprawę utworzenia w swem biurze osobnego referatu balonowego.

Na marginesie sportu balonowego u nas, należy zanotować fakt powstania zaczątków kadry cywilnych pilotów balonowych, jakoteż zapoczątkowanie zagranicznych raidów balonowych, z których pierwszy (na Kaukaz) odbył późną jesienią por. Pomaski, wykonując jedno-

cześnie próbę pobicia rekordu odległości. Prócz tego kpt. Burzyński w końcu marca b. r. dokonał próby zaatakowania rekordu wysokości. Obie wymienione próby zaatakowania rekordów podlegały przygotowaniu i kontroli sportowej ARP.

*

Dzięki wydatnej pomocy i opiece Władz, lotnictwo sportowe uzyskało na przestrzeni lat 1928 — 1932 szerokie ramy rozwojowe i osiągnęło szereg zdobyczy o znaczeniu podstawowem.

Wdzięczność szerokich kół lotniczych dla zwierzchnika lotnictwa cywilnego, Ministra Komunikacji, którym był w tym okresie inż. Alfons Kühn, znalazła swój wyraz w specjalnej uchwale Nadzwyczajnego Ogólnego Zgromadzenia ARP, odbytego 7.VI.1933. Treść tej uchwały, w formie adresu, doręczona została P. Ministrowi Kühnowi podczas uroczystości zamknięcia sezonu lotniczego 1933, odbytej w listopadzie 1933, w lokalu ARP.

*

Znaczenie wyczynów sportowych, dokonanych przez lotników naszych w tym okresie, zostało podkreślone przez nadanie przez ARP dyplomów uznania.

Jako pierwszy otrzymał taki dyplom w r. 1931 mjr. Skarżyński w związku z raidem wokół Afryki. Drugi dyplom nadano mjr. Skarżyńskiemu za przelot Atlantyku Południowego.

Pozatem ARP, jako zwierzchnia władza sportowa, nadał szeregu innym osobom Dyplomy Uznania „za wyczyny sportowe, dokonane w ciągu pierwszego pięciolecia ARP“ (t. j. do 15.XII.1932). Dyplomy takie otrzymali:

Kapitan Zbigniew BABIŃSKI
Kapitan Jerzy BAJAN
Porucznik Kajetan CZARKOWSKI-GOLEJEWSKI
Inżynier Jerzy DRZEWIECKI
Kapitan Ignacy GIEDGOWD
Inżynier Szczepan GRZESZCZYK
Kapitan Franciszek HYNEK
Kapitan Kazimierz KALINA
Major Stanisław KARPIŃSKI
Major Wacław MAKOWSKI
Kapitan Bolesław ORLIŃSKI
Porucznik Władysław POMASKI
Pilot kom. Stanisław PŁONCZYŃSKI
Major Stanisław SKARŻYŃSKI
Kapitan Henryk SKRZYPIŃSKI.

VI. Dyplomy, Licencje, Tryptyki, Mapy

Wydawanie dyplomów, licencyj i tryptyków jest jedną z ważnych czynności ARP. Dyplomy i licencje, jak i wszelkie dokumenty sportowe o znaczeniu ogólnokrajowem i międzynarodowem — wydaje w Polsce jedynie Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej.

Międzynarodowy Dyplom Pilota (samolotu, balonu, sterowca) i także Licencja Sportowa odnawiana corocznie, stanowią niejako glejt bez którego niemożliwe jest wzięcie udziału w imprezach i konkurencjach, urządzanych w ramach Międzynarodowego Kodeksu Sportowego FAI, którym rządzą się wszystkie Aerokluby Narodowe, należące do tego Związku (FAI). Dokumenty te oddają ponadto poważne usługi w wypadku potrzeby pomocy przy podróżach powietrznych poprzez obszary, stanowiące zakres działania 34 Aeroklubów Narodowych świata, zrzeszonych w FAI.

Ilość dyplomów i licencyj, wydanych przez ARP w okresie sprawozdawczym wynosiła:

dyplomy pilotów samolotu:	r. 1931	20
	1932	12
	1933	38
	1934/35	25
dyplomy pilotów balonowych:	r. 1932	3
	1934/35	1
licencje sportowe:	r. 1931	46
(odnawiane corocznie)	1932	58
	1933	57
	1934/35	74

Ogółem więc w okresie sprawozdawczym wydano i zarejestrowano dyplomów i licencyj 334.

Tryptyki. Drugiem ułatwieniem turystycznem, wielce poważnem i niezbędnem przy dokonywaniu raidów, jest respektowany na podstawie międzynarodowych umów celnych t. zw. „tryptyk“ (carnet de passages en douane), zwalniający na podstawie wzajemnych gwarancyj Aeroklubów Narodowych od opłat celnych w związku z wprowadzeniem samolotu w obcy obszar celny i upraszczający bardzo wydatnie trudności związane z odprawą celną. Jedynie więc ten dokument umożliwia szybkie przebywanie granic celnych kilkunastu państw oraz należnych do tych państw dominjów i kolonij.

Uzyskawszy w roku 1931 prawo wydawania tych dokumentów, opracował i wydał ARP odpowiednie instrukcje, wyjaśniające sposób posługiwania się książeczkami tryptykowemi i zaopatrzył dotychczas w tryptyki 79 samolotów, i mianowicie:

w r. 1932	20	samolotów
1933	19	„
1934/35	40	„

Mapy. Brak map stanowił doniedawna nader poważne utrudnienie, zwłaszcza przy dalszych przelotach zagranicznych.

Doceniając znaczenie posiadania w kraju dla

potrzeb lotnictwa sportowego znaczniejszego zbioru map z więcej uczęszczanych tras, ARP dążył do skompletowania takiego zbioru. Cel ten został w bardzo znacznym stopniu osiągnięty. Zbiór obecny map ARP wynosi 1530 arkuszy map, obejmujących około 600 obszarów (odcinków) według następujących podziałek:

1 : 1.000.000	— ark.	321
1 : 800.000	— „	52
1 : 750.000	— „	17
1 : 500.000	— „	190
1 : 400.000	— „	25
1 : 300.000	— „	784
1 : 250.000	— „	69
w innych podziałkach	„	72

Jest to wielki zbiór map lotniczych dostępny każdemu polskiemu lotnikowi sportowemu. Do zbioru tego należy też szereg wydawnictw, zawierających plany lotnisk zagranicznych. Jednem z poważniejszych wydawnictw tego rodzaju jest opracowane przez ARP Volamecum Challenge 1934.

VII. Współpraca na terenie zagranicznym i działalność reprezentacyjna

Współpraca Aeroklubu RP, jako członka Międzynarodowego Związku Lotniczego (FAI), szła w pierwszym rzędzie w kierunku wprowadzenia ujednostajnionych w płaszczyźnie międzynarodowej zasad sportowych, zawiązywania realnej współpracy między poszczególnymi Aeroklubami Narodowymi, współpracy z tymi Aeroklubami w dziele ułatwień dla turystyki międzynarodowej, przy równoczesnem czuwaniu nad propagandą naszego lotnictwa zagranicą.

Uwadze, jaką skierował ARP na ten odcinek od pierwszych chwil swego istnienia, oraz dalszej planowej i skutecznej w tym kierunku działalności ARP, zawdzięczać należy, że lotnictwo nasze mogło dostatecznie kontrolować tendencje rozwojowe lotnictwa sportowego zagranicą, a następnie nadać osiąganym przez siebie sukcesom rozgłos na szerokim, międzynarodowym terenie lotniczym.

Szereg ułatwień, z jakich korzysta dzisiaj turysta lotniczy polski zagranicą — liczne zaproszenia, kierowane z zagranicy dla lotników polskich oraz dzisiejsza pozycja nasza w międzynarodowej organizacji lotnictwa sportowego— są wynikiem nietylko czynionych przez nas lotniczych postępów, ale w dużej mierze, tej właśnie działalności reprezentacyjno - zapoznawczej Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej.

Szczególnie bliskie stosunki zawiązują się między ARP, a innymi członkami FAI przy współpracy w Komisjach FAI i przy organizacji zawodów międzynarodowych, w których Polska była bezpośrednio zainteresowana.

Sprawozdania z postępów naszego lotnictwa były corocznie podawane do FAI i drukowane w biuletynie oficjalnym FAI. Podobnie uzupełniał ARP okresowo, w porozumieniu z Władzami, luki w informacjach co do Polski, jakie widniały w międzynarodowych przewodnikach lotniczych. Obok tego wnosił ARP swą inicjatywę przy wydawaniu szeregu lotniczych regulaminów i publikacyj międzynarodowych [1]).

[1]) Np. opracowany przez ARP wzór rocznika FAI.

Delegat polski brał czynny udział w ciągu lat 1931 — 1935 w 10-ciu Zjazdach Zwyczajnych i Nadzwyczajnych FAI. Sekretarz Generalny ARP Ppłk. Kwieciński został na konferencji w Paryżu 15.I.1932 wybrany członkiem Międzynarodowego Trybunału Odwoławczego (Tribunal d'Appel Intenational).

Dnia 10.I.1933 został ppłk. Kwieciński wybrany członkiem Zarządu (Comité Directeur) FAI, a dnia 23.XII.1933 na konferencji w Kairze, Wiceprezesem FAI. Ponadto został członkiem Międzynarodowej Komisji Sportowej i Komisji dla Międzynarodowej Turystyki Lotniczej.

Niezależnie od tego szybownictwo polskie było reprezentowane przez Radcę Ryszarda Adamowicza w międzynarodowej organizacji szybowcowej t. zw. ISTUS oraz w Międzynarodowej Komisji Szybowcowej FAI.

Ważniejszymi z wniosków, złożonych przez ARP na Zjazdy FAI były następujące:

Zjazd 5 — 9.IX.1932 w Hadze — Projekt wciągnięcia na listę rekordów rekordu „szybkości wznoszenia";

Zjazd 10.I.1933 w Paryżu — Wniosek zmiany regulaminu zasadniczego Challenge de Tourisme International 1934;

Zjazd 26.V.1934 w Paryżu — 1) Regulamin zasadniczy Gordon-Bennett; 2) Wniosek na nowy wzór tryptyku (Carnet de passages en douane); 3) Wzór przewodnika lotniczego (Guide Aérien) FAI; 4) Wzór modelu protokółu dla kontroli rekordów.

W wyniku zwiększenia się aktywności polskiej, Polska otrzymuje na Konferencji w Kairze w 1933 r. 3-ci głos w FAI, a na Konferencji w Washingtonie 4-ty głos [1]).

Obowiązki reprezentacyjne, wyłącznie przez Aeroklub podejmowane, odnoszą się do dziedziny niezmiernie ważnej z punktu widzenia zacieśnienia stosunków z zagranicą i ułatwienia lotnictwu naszemu współpracy z zagraniczne-

[1]) Jest to maksimum głosów. Tę liczbę głosów posiadają np. Francja, Niemcy, Stany Zjednoczone A. P.

mi kołami lotniczemi. Delegaci Aeroklubu Rzeczypospolite odwiedzają szereg Aeroklubów zagranicznych i odwrotnie, Aeroklub Rzeczypospolitej podejmuje u siebie szereg reprezentantów władz lotniczych zagranicznych i wybitniejszych lotników obcych. I tak w okresie sprawozdawczym ARP przyjął ze strony reprezentantów lotniczych 19 krajów następujące wizyty:

w r. 1931 — 5		w r. 1933 — 10	
1932 — 11		1934 — 12	

Oprócz wizyt zagranicznych, poza normalnem życiem klubowem, ARP podejmował u siebie szereg lotników polskich, po dokonaniu przez nich wyczynów, specjalnie zasługujących na podkreślenie.

Prócz tego w siedzibie ARP odbyło się szereg uroczystości lotnictwa wojskowego i cywilnego, liczne konferencje i zebrania, nie mówiąc o uroczystościach lotnictwa sportowego.

Przyjęć takich i uroczystości odbyło się:

w r. 1931 — 5	w r. 1933 — 6
1932 — 5	1934 — 4,

przyczem w ostatnim roku, z uwagi na dbywane w Polsce Zawody Challenge i Gordon-Benett, przyjęcia i uroczystości posiadały znacznie szersze ramy od poprzednich.

W roku 1932 ARP użyczał szerszej pomocy w zakresie lokalu Komitetowi Budowy Pomnika ku czci Poległych Lotników oraz świadczył pomoc organizacyjną przy uroczystościach, związanych z odsłonięciem Pomnika.

Wszystkie uroczystości i wizyty w ARP zostały upamiętnione w specjalnej, artystycznie prowadzonej, Księdze Pamiątkowej ARP, zawierającej podpisy uczestników uroczystości, obok okolicznościowych winjet.

Dla dociągnięcia całości pracy reprezentacyjnej, sekretarjat Aeroklubu RP roztaczał czujną opiekę nad wszelkimi terminami rocznic i innych uroczystości oraz okazyj, przy których konieczna jest reprezentacja lotnictwa polskiego, czy to w postaci okolicznościowych depesz i listów, lub wieńców, czy też osobistych wizyt Przedstawicieli Władz.

VIII. Działalność prasowa i propagandowa

Uzupełnieniem działalności reprezentacyjnej ARP była działalność propagandowo-prasowowydawnicza, w której rozróżnić można następujące kierunki:

obsługa prasy lotniczej i prasy niefachowej, codziennej i perjodycznej oraz urzędowych placówek informacyjnych;

realizowanie niezbędnych wydawnictw o charakterze propagandowym i instrukcyjnym;

organizowanie wystaw oraz współpraca z placówkami *radjowemi i filmowemi.*

Działalność propagandowo - prasowa ARP rozszerzona została właśnie z początkiem okresu sprawozdawczego, zyskując w czasie jego trwania coraz większe natężenie. Impuls do rozszerzenia tej działalności dały uchwały I Kongresu Lotnictwa Sportowego, odbytego w Krakowie w r. 1931. Kongres wyraził mianowicie opinję o potrzebie rozszerzenia podawanych przez ARP informacyj prasowych i ujęcia ich w formę publikacyj centralnego *referatu prasowego,* któryby spełniał rolę źródła poważnych i sprawdzonych wiadomości z dziedziny lotnictwa sportowego, a przez to przenosił aktualne zagadnienia i potrzeby tego lotnictwa ze środowisk lotniczych na szeroki teren społeczny.

Utworzony na tych zasadach w dniu 1.I.1932 Referat prasowy ARP nawiązał kontakt z prasą krajową, a następnie z prasą zagraniczną — inicjował konferencje prasowe, rozsyłał opracowywane materjały tekstowe i ilustracyjne. Pomoce w tej postaci rozsyłane były nie tylko redakcjom dzienników, ale również i redakcjom czasopism, poświęcających szersze publikacje lub specjalne numery lotnictwu sportowemu.

Przy okazji zawodów międzynarodowych nawiązał ARP przez Wydział Prasowy MSZ kontakt z naszemi placówkami dyplomatycznemi zagranicą, przesyłając im materjały informacyjne (opisy samolotów i fotografje), dotyczące udziału naszego w zawodach. Kontakt ten rozszerzał się, wywołując stałą potrzebę współpracy komórki prasowej ARP z Wydziałem Prasowym MSZ. Tą drogą nawiązano kontakt z prasą zagraniczną, inspirując ją, za sprawą Placówek Zagranicznych, do zamieszczania poważnych notatek z zakresu polskiego sportu aeronautycznego.

ARP otrzymuje stale dzięki staraniom Placówek i Wydziału Prasowego MSZ, wycinki prasowe z prasy zagranicznej, co pozwala mu czuwać wspólnie z Placówkami nad poprawnością fachową takich publikacyj.

W okresie sprawozdawczym rozesłano prasie następujące ilości odrębnych publikacyj, w formie komunikatów i biuletynów:

w r. 1931 — 17		w r. 1933 — 75	
1932 — 52		1934 — 96	

Równocześnie ze wzrostem publikacyj wzrastał i ich rozdzielnik. W roku 1931 ARP zasilał informacjami 12 pism w Warszawie oraz 2 wydawnictwa zagraniczne, t. j. Biuletyn FAI i Przewodnik FAI.

W roku 1932 — 56 (w czem 31 prowincjonalnych) wydawnictw, Agencyj i Instytucyj krajowych, oraz 6 zagranicznych.

W roku 1933 — 61 (w czem 31 prowincjonalnych) wydawnictw Agencyj i Instytucyj krajowych, oraz 8 zagranicznych,

W roku 1934 — 361 (w czem 330 prowincjonalnych), wydawnictw Agencyj i Instytucyj krajowych, oraz 670 zagranicznych.

Publikacje Challenge'owe dla zagranicy wydawane były w 2-ch językach, francuskim i niemieckim i osiągnęły łączny nakład 4.600 egzemplarzy broszur, z których połowa, z przeznaczeniem dla prasy ilustrowanej, zaopatrzona była w materjały fotograficzne do ilustracyj.

Niezależnie od przesyłania prasie publikacyj, urządzano dla przedstawicieli prasy specjalne konferencje prasowe i tak:

w r. 1931 — 2	w r. 1933 — 5 konf.
1932 — 4	1934 — 7 „

W związku z zaopatrywaniem prasy w fotografje, odnoszące się do raidów, zawodów, rekordów etc. i dla celów dokumentalnych, zgromadził ARP i skatalogował do tej pory w specjalnym zbiorze ponad 1.000 takich fotografij.

Równocześnie z akcją prasową prowadzono współpracę z Polskiem Radjem oraz z Oddziałem filmowym Polskiej Agencji Telegraficznej PAT, a nawet przy okazji zawodów z obcemi agencjami filmowemi (Fox, Paramount etc.).

Na rachunek działalności propagandowej ARP zaliczyć należy również organizację i współpracę przy organizacji wystaw lotniczych.

Jesienią roku 1932 zorganizował ARP „Wystawę Pamiątek po Żwirce i Wigurze". Wystawę tę zwiedziło kilkadziesiąt tysięcy osób. Oddała ona wybitne usługi propagandowe i przygotowała teren pod akcję zbiórkową Challenge.

ARP zorganizował dział lotnictwa sportowego na wystawie „Polska i Polacy w świecie", a ponadto współpracował przez przygotowanie i wysłanie eksponatów lotniczych w wystawach w Bukareszcie i Katowicach i świadczył pomoc, w zakresie eksponatów propagandowych, przy udziale naszym w Salonach Aeronautycznych w Paryżu w r. 1932 i 1934.

IX. Wydawnictwa

Zaspakajając bądź potrzeby organizacyjne Zawodów, bądź propagandowe, bądź też wreszcie dla zachowania dokumentacji wyczynów, ARP wydał w ciągu ostatnich lat szereg wydawnictw i tak:

w r. 1931 —	5	wydawnictw
1932 —	4	„
1933 —	9	„
1934 —	17	„

Na wydawnictwa własne, t. j. wydane w bezpośrednim Zarządzie ARP, składały się regulaminy zawodów, instrukcje, programy, a również wydawnictwa okolicznościowe, opisy raidów etc. Z poważniejszych w tym dziale, pod względem treści, nakładu, czy roli, jaką spełniły wymienić należy wydawnictwa:

„27.770 km Ponad Afryką" — ozdobna książka mjr. Skarżyńskiego o locie wokół Afryki, dokonanym w r. 1931,

„5 Lat Lotnictwa Sportowego w Polsce" — publikacja o charakterze dokumentacyjnym o rozwoju naszego lotnictwa sportowego w okresie 1927 — 1933,

Broszurę z referatem Ppłk. Kwiecińskiego o potrzebach lotnictwa sportowego, wygłoszonym na Zebraniu Podgrupy Lotniczej Klubu Parlamentarnego BBWR,

Volamecum i Regulaminy Challenge 1934,

„Ścienną Gazetkę Challenge'ową" (nakład łączny 5-ciu numerów tej „Gazetki", która zyskała sobie wielką popularność na prowincji, wynosił 60.000 egz.),

„L'Aéronautique en Pologne" — ozdobną publikację, opracowaną przez Ppłk. Kwiecińskiego, w języku francuskim dla zagranicy.

Wydawnictwa (książki) wydane nakładem firmowym ARP, przy których wydaniu ARP współpracował, to:

„Na RWD-5 przez Atlantyk" — mjr. Skarżyńskiego,

„Kościuszko nad Ameryką" — kpt. Burzyńskiego.

Pod egidą ARP ukazały się w okresie sprawozdawczym książki takie, jak:

„Żwirko i Wigura — Załoga RWD", oraz

„Przez Atlantyk" (Bracia Adamowicze).

Oprócz tego ARP przeprowadził w r. 1933 publikacje zamienne o lotnictwach polskiem i czechosłowackiem w wydawnictwach „Skrzydlata Polska" i „Letectvi".

ARP współpracował ponadto w kilku wypadkach z prywatnymi wydawcami w realizowaniu ich lotniczych wydawnictw.

ARP wydaje także stale, co miesiąc, swój Biuletyn oficjalny, przy wydawnictwie „Skrzydlata Polska". Do roku 1933 Biuletyn wydawano w „Locie Polskim".

Zaznaczyć należy, że członkowie ARP otrzymują od ARP bezpłatnie miesięcznik „Skrzydlata Polska".

X. Biuro

Ogólny wzrost działalności lotniczej, krajowej i zagranicznej, spowodował zwiększenie natężenia i zasięgu pracy biura ARP. Biuro ARP przyjęło i załatwiło następujące ilości korespondencji według pozycyj dziennika:

w r. 1931	3.278	w r. 1933	4.900
1932	3.957	1934	8.627

W obec tego, że wielką część korespondencji ARP stanowią listy, cyrkularze, komunikaty i t. p. wysyłane w większej ilości egzemplarzy, pozycje dziennika nie oddają rzeczywistej liczby wysłanych listów i druków.

Ogólna liczba wysłanych listów i t. p. w latach pracy normalnej 1932-33 była rzędu 10.000, w roku 1934 (Challenge i Gordon-Bennett) była rzędu 70.000. Nie wliczono tu otrzymywanych i wysyłanych depesz i przeprowadzonych rozmów telefonicznych zamiejscowych.

Biuro ARP liczyło pracowników stałych całodziennych i półdziennych:

w r. 1931	6	w r. 1933	10
1932	7	1934	13

Na liczbę tę składali się urzędnicy, woźni i gońcy ARP, oraz Komisji Lotnictwa Sportowego i Polskiego Komitetu Szybowcowego.

Zestawienie powyższe nie obejmuje pracowników niestałych, angażowanych okresowo do czynności pomocniczych przy organizacji poszczególnych imprez i przedsięwzięć: zawodów, wystaw, uroczystości, wydawnictw itp. W okresie największego natężenia pracy przy Challenge 1934 liczba tego personelu wzrosła ponad 100%.

Po zakończeniu prac likwidacyjnych Challenge 1934 i wobec zrzeczenia się naszego organizacji następnego Challenge'u, Zarząd ARP zdecydował zredukować częściowo personel biura, drogą ustawowych wymówień z dniem 31.V.1935 r.

XI. Życie klubowe wewnętrzne

Wzrost liczby członków ARP ilustrują następujące cyfry:

w r. 1931 ARP liczył członków	223
1932 „ „ „	241
1933 „ „ „	250
1934 „ „ „	257
Na dzień 17.IV liczba członków ARP wynosi	223

Dla ożywienia życia wewnętrzno-klubowego ARP zainicjował w r. 1932 zebrania klubowe pod nazwą „śród klubowych". „Śród" tych odbyło się:

w r. 1932	— 18 z frekwencją ogólną osób	550
1933	— 28 „ „ „	600
1934	— 39 „ „ „	450
w r. bież. zaś	15 „ „ „	326

XII. * * *

Okres sprawozdawczy objęty niniejszem sprawozdaniem Zarządu Głównego ARP był wielce znamiennym okresem rozwoju lotnictwa sportowego w Polsce.

Obok rozrostu organizacyjnego wszystkich dziedzin sportu aeronautycznego miały w tym okresie miejsce pierwszorzędnej wielkości sukcesy, odniesione przez naszą aeronautykę w kraju i zagranicą.

Sukcesy tej miary, co zwycięstwa w Zawodach Challenge 1932 i 1934, w Zawodach Gordon-Bennett'a 1933 i 1934, co przelot Atlantyku Południowego i inne — prócz swej wartości bezwzględnej, jako wyczyny — posiadają trwałą wartość z punktu widzenia dalszego rozwoju naszej aeronautyki. Rozwój ten w wysokim stopniu warunkowany jest bowiem poczuciem lotniczem szerokich mas społecznych oraz pozycją naszej aeronautyki na terenie międzynarodowym.

Znaczenie propagandowe sukcesów odniesionych ostatnio przez aeronautykę polską wybiegło daleko poza granice Polski. Przez sukcesy te zdobyte i utrwalone zostało dla Polski należne jej wielkości miejsce wśród państw o silnem lotnictwie tej miary co Francja, Niemcy, Włochy, Stany Zjednoczone. Z reprezentacjami lotniczemi tych krajów lotnicy nasi umieli nietylko godnie współzawodniczyć, ale we współzawodnictwie tem zwyciężać.

Pozycja nasza na międzynarodowym terenie lotniczym uległa tedy dużej zmianie w porównaniu do okresu poprzedniego: lotnictwo nasze posiada dziś rzetelnie wypracowane dobre imię

i to zarówno pod względem personelu, jak — co jest niewspółmiernie ważniejsze — pod względem swego sprzętu i organizacji.

Wewnątrz kraju wyczyny naszej aeronautyki wywołały zjawiska, które zaliczyć należy do najbardziej doniosłych, jakie wydarzyły się dotychczas w historji naszych wysiłków w dziedzinie popularyzacji aeronautyki. Cel, jaki przyświecał tyloletniej pracy propagandowej LOPP — został przez udane raidy i głośne zwycięstwa osiągnięty niemal w pełni.

Społeczeństwu w Polsce dana została możność ocenienia postępów swego lotnictwa, zrozumienia jego potrzeby i zrozumienia konieczności nieszczędzenia ofiar na zaspokojenie tych potrzeb. Lotnictwo dało przeżyć najszerszym masom polskim w kraju i na emigracji silne i niezapomniane emocje szlachetnego współzawodnictwa i poczucia narodowej siły. O lotnictwie polskiem, o polskich samolotach, balonach i szybowcach, — jak Polska długa i szeroka — mówi się dziś z dumą, która u młodzieży naszej wznosi się do granic największego entuzjazmu.

Wynikłe tą drogą zdobycze propagandowe pozwalają tem łatwiej i tem szerzej rozwinąć akcję na rzecz rozprzestrzenienia sportu aeronautycznego w kraju, nad realizacją szczytnego hasła, rzuconego przez LOPP — „Uczmy się latać!"

Zarząd Główny ARP podkreślić tu pragnie zasługi prasy i radja, przy pomocy których nasze sukcesy lotnicze zostały spopularyzowane wśród wszystkich kół społecznych.

Że tak pomyślnymi rezultatami zamyka lotnictwo sportowe jeden z okresów swego rozwoju, to jest to nietylko wynikiem pracy i wyczynów zespołów i jednostek, ale przedewszystkiem dzięki kierownictwu, dzięki programowej działalności i bardzo wydatnej opiece i pomocy władz naszego lotnictwa.

Opiekę Władz państwowych nad lotnictwem sportowem symbolizuje WYSOKI PROTEKTORAT nad Aeroklubem R. P., który raczy piastować PAN PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ PROF. DR. IGNACY MOŚCICKI, oraz Członkostwo Honorowe Aeroklubu R. P. PANA PIERWSZEGO MARSZAŁKA POLSKI JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO.

Składając niniejsze sprawozdanie, Zarząd Główny Aeroklubu R. P. składa jednocześnie WYSOKIM PROTEKTORATEM, w imieniu ARP i wszystkich stowarzyszonych z nim organizacyj aeronautycznych — wyrazy głębokiego hołdu.

Szczególne wyrazy wdzięczności składa Zarząd Główny ARP Prezydjum Rady Ministrów, Panu Ministrowi Spraw Wojskowych i zwierzchnikowi lotnictwa cywilnego, Panu Ministrowi Komunikacji inż. Michałowi Butkiewiczowi.

Pomoc tych Ministerstw dla sportu aeronautycznego, realizowana była przez Departament Aeronautyki MSWojsk., kierowany przez Gen. pil. inż. Ludomiła Rayskiego i Departament Lotnictwa Cywilnego pod kierownictwem pierwotnie Ppłk. inż. Czesława Filipowicza, a ostatnio Ppłk. pil. inż. Tomasza Turbiaka.

Osobne podziękowanie składa Zarząd Główny ARP Panu Wiceministrowi Krzysztofowi Siedleckiemu za czynne wspieranie prac ARP z ramienia Prezydjum Rady Ministrów oraz Panu Generałowi inż. Leonowi Berbeckiemu, Prezesowi najbliżej z ARP współpracującej LOPP.

Mając na uwadze, przy składaniu niniejszego sprawozdania z prac ARP, fundamentalne znaczenie opieki i pomocy Władz państwowych i lotniczych — Zarząd Główny ARP apeluje gorąco do tych Władz o użyczenie dalszej pomocy Aeroklubowi R. P. i całemu sportowi aeronautycznemu, gdyż tylko w tych warunkach lotnictwo sportowe będzie mogło podążać nadal w swym rozwoju, po linjach wytyczonych przez Władze, dla dobra Państwa i znaczenia polskiego lotnictwa w świecie.

XIII a Imprezy krajowe i zagraniczne odbyte w czasie I okresu sprawozdawczego ARP (15.XI.1927—14.II.1931)

K — krajowe *Z — zagraniczne*

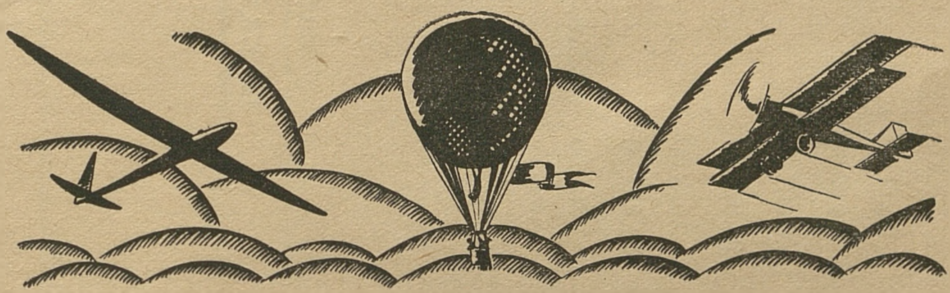
1.	Wyprawa szybowcowa w Gołogóry (Złoczowska)	K	28.IV.-31.V.	1928
2.	Zlot Bałkański (wojskowy)	Z	13-23.VI.	„
3.	Zlot gwiaździsty do Vincennes (wojskowy)	Z	VII.	„
4.	Zlot gwiaździsty do Reims (wojskowy)	Z	VII.	„
5.	Lot do Bagdadu (kpt. Kalina, por. Szałas)	Z	30-31.VII.	„
6.	II Lot Małej Ententy i Polski	Z	2-12.VIII.	„
7.	I Start do lotu przez Atlantyk (Mjr. Idzikowski)	Z	3.VIII.	„
8.	III Krajowe Zawody Balonów Wolnych	K	30.IX.	„
9.	II Krajowy Konkurs Awjonetek	K	29.X.- 4.XI.	„
10.	Raid turystyczny do Północnej Afryki (B. Skórzewski)	Z	XII.-IV.	1929
11.	Święto lotnicze w Vincennes (udział wojskowy)	Z	19-20.V.	„
12.	Zlot do Reims (udział wojskowy)	Z	16-17.VI.	„
13.	Święto lotnicze w Bukareszcie (udział wojskowy)	Z	30.VI.	„
14.	II Start do lotu przez Atlantyk (mjr. Idzikowski)	Z	13.VII.	„
15.	I Challenge de Tourisme International	Z	3-20.VIII.	„
16.	I Turystyczny Raid wokół Europy (kpt. Żwirko)	Z	9.VIII.-6.IX.	„
17.	Międzynarodowe Zawody Balonów Wolnych w Poznaniu	Z	15.VIII.	„
18.	Lot Poznań — Barcelona (mjr. Makowski)	Z	25.VIII.	„
19.	III Lot Małej Ententy i Polski	Z	6-9.IX.	„
20.	I Lot Południowo - Zachodniej Polski	K	6.X.	„
21.	1-szy polski rekord międzynarodowy (wysokość — kpt. Żwirko)	Z	16.X.	„
22.	Polski rekord szybowcowy 1929	K	2.XI.	„
23.	Zlot do Brna	Z	25.V.	1930
24.	Zawody Młodych Pilotów	K	22.VI.	„
25.	II Challenge do Tourisme International	Z	20.VII.-7.VIII.	„
26.	Udział lotnictwa sportowego w Międzynarodowej Wystawie Komunikacji i Turystyki w Poznaniu		VII.-VIII.	„
27.	I Zlot Podhalański	K	3.VIII.	„
28.	IV Lot Małej Ententy i Polski	Z	23-31.VIII.	„
29.	II Lot Południowo-Zachodniej Polski	K	7.IX.	„
30.	III Krajowy Konkurs Awjonetek	K	25.IX.- 6.X.	„
31.	IV Krajowe Zawody Balonów Wolnych	K	5.X.	„
32.	Polski rekord szybowcowy 1930	K	X.	„
33.	I Lubelsko-Podlaskie Zimowe Zawody Lotnicze	K	30.I.- 1.II.	1931

XIII b Imprezy krajowe i zagraniczne odbyte w II okresie sprawozdawczym ARP (14.II.1931 — 17.IV.1935)

K — krajowe *Z — zagraniczne*

1.	Raid Afrykański mjr. Skarżyńskiego	Z	1.II.- 5.V.	1931
2.	Raid do krajów bałtyckich (Zrzesz. Przem. Lotn., LOPP, Aeroklub Warszawski)	Z	5-16.III.	„
3.	Raid Dr. Czarkowskiego-Golejewskiego	Z	14.III.- 5.IV.	„
4.	Meeting w Pilznie	Z	V.	„
5.	Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Zagrzebiu	Z	25.V.	„
6.	Zlot Gwiaździsty do Bukaresztu	Z	8.VI.	„
7.	Próba pobicia rekordu odległości (mjr. Skrzypiński)	Z	15.VI.	„
8.	II Zlot Podhalański	K	19.VII.	„
9.	Próba pobicia rekordu wysokości (kpt. Żwirko)	Z	7.VIII.	„
10.	Międzynarodowy rekord szybkości (inż. Drzewiecki)	Z	12.VIII.	„
11.	Lot Okrężny po Polsce bez lądowania (kpt. Lewoniewski)	K	15.VIII.	„
12.	III Lot Południowo-Zachodniej Polski	K	15-16.VIII.	„
13.	I Kongres Lotnictwa Sportowego	K	15-16.VIII.	„
14.	Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Cleveland — U. S. A.	Z	29.VIII.- 7.IX.	„
15.	Raid dookoła Europy (mjr. Karpiński)	Z	23.IX.- 7.X.	„
16.	IV Krajowy Konkurs Samolotów Turystycznych	K	24.IX.- 2.X.	„
17.	Lot Okrężny Pilotek	K	1-11.X.	„
18.	Polskie rekordy szybowcowe 1931	K	18.X.	„
19.	V Krajowe Zawody Balonów Wolnych	K	27.X.	„
20.	Zjazd i zlot do Lidzbarka	K	14-15.V.	1932
21.	I Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Warszawie	K	18-19.V.	„
22.	Międzynarodowy Konkurs Szybowcowy w Röhn	Z	17-31.VII.	„
23.	III Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Zurychu (kpt. Bajan)	Z	22-31.VII.	„
24.	III Challenge de Tourisme International	Z	12-28.VIII.	„
25.	Week-End Aérien w Londynie	Z	VIII.	„
26.	Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Cleveland — U. S. A.	Z	27.VIII.- 4.IX.	„
27.	IV Lot Południowo-Zachodniej Polski im. kpt. Żwirki	K	17-18.IX.	„
28.	XX. Zawody o Puhar Gordon-Bennett'a	Z	25.IX.	„
29.	Międzynarodowy rekord wysokości (inż. Drzewiecki)	Z	30.IX.	„
30.	I Meeting Lotniczy we Lwowie	K	1- 2.X.	„
31.	Raid Azjatycko-Afrykański (mjr. Karpiński)	Z	2-24.X.	„
32.	Wystawa Pamiątek Lotniczych po Żwirce i Wigurze		16.X.- 1.XI.	„
33.	Udział lotnictwa sportowego w Salonie Aeron. w Paryżu		XI.	„
34.	III Lubelsko-Podlaskie Zimowe Zawody Lotnicze	K	3- 5.II.	1933
35.	Zawody Algiersko-Marokańskie (ppłk. Kwieciński, kpt. pil. Hirszband)	Z	7.IV.- 3.V.	„
36.	Raid Bałkański	Z	17.IV.	„
37.	Przelot Atlantyku Południowego (mjr. Skarżyński)	Z	7- 8.V.	„
38.	Międzynarodowe Zawody Alpejskie (kpt. Bajan i kpt. Dudziński	Z	16-21.V.	„
39.	II Międzynarodowy Meeting Lotniczy w Warszawie	K	24-25.V.	„
40.	Rekordowe wyczyny szybowcowe 1933	K	28.V.-30.X.	„
41.	I Lot Północno-Zachodniej Polski	K	4- 5.VI.	„
42.	V Lot Południowo-Zachodniej Polski im. kpt. Żwirki	K	10-11.VI.	„
43.	I Lot Północno-Wschodniej Polski	K	1- 2.VII.	„
44.	Szybowcowy zespół harcerski na Jamboree w Gödölö	Z	1-15.VIII.	„

45.	XXI Zawody o puhar Gordon-Bennett'a	Z	2- 4.IX.	1933
46.	V Krajowy Lotniczy Konkurs Turystyczny	K	2-10.IX.	„
47.	Próba pobicia rekordu odległości (kpt. Lewoniewski)	Z	11.IX.	„
48.	VI Krajowe Zawody Balonów Wolnych	K	25.IX.	„
49.	II Meeting Lotniczy we Lwowie	K	30.IX.- 1.X.	„
50.	IV Lubelsko-Podlaskie Zimowe Zawody Lotnicze	K	2- 4.II.	1934
51.	II Lot Północno-Wschodniej Polski	K	19-21.V.	„
52.	Zlot Gwiaździsty do Łodzi	K	20-21.V.	„
53.	Oblot trasy Challenge 1934 (ppłk. Kwieciński, mjr. pil. inż. Makowski)	Z	21.V.-15.VI.	„
54.	Święto Klubu Lotniczego P. W. S.		27.V.	„
55.	VI Lot Południowo-Zachodniej Polski	K	2- 3.VI.	„
56.	Zlot Gwiaździsty do Inowrocławia - Zdroju	K	15.VII.	„
57.	IV Challenge de Tourisme International	Z	26.VIII.-16.IX.	„
58.	Międzynarodowy Week End Lotniczy (ARP)	K	7-11.IX.	„
59.	XXII. Zawody o puhar Gordon-Bennett'a	Z	23.IX.	„
60.	Próba pobicia rekordu odległości — 6 kat. balonów wolnych (por. Pomaski, inż. Krzyszkowski)	Z	4- 6.XII.	„
61.	Próba pobicia rekordu wysokości — 7 kat. balonów wolnych (kpt. Burzyński)	Z	28.III.	1935

BILANS

na dzień 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY			STAN BIERNY			
Kasa	5.271,57		Wierzyciele		40.245,95	
P. K. O.	4.209,94		Weksle własne		11.400,00	
Dłużnicy	9.667,03		Kom. Lotn. Sportowego		2.870,41	
Należności wątpliwe	37.075,00		Sumy przechodnie		2.900,76	57.417,12
Ruchomości biurowe	8.632,00					
Lokal Klubowy	51.866,00		Kapitał:			
Sumy przechodnie	1.856,90	118.578,44	z początkiem roku 1931	92.499,48		
			dopisano w 1931 r.	4.955,10	97.454,58	
			Saldo z rach. wydatków i wpływów za rok 1931		36.293,26	61.161,32
Gwarancje		25.000,00	Gwarancje			25.000,00
		143.578,44				143.578,44

AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(—) Piątkowski
(—) B. J. Kwieciński

Buchalter:
(—) W. Pikosz

RACHUNEK WYDATKÓW I WPŁYWÓW

na dzień 31 grudnia 1931 r.

WYDATKI

1. KOSZTY ADMINISTRACYJNE		
a) Uposażenie pracowników i świadczenia socjalne	15.004,34	
b) Druki biuletynów ARP. (Lot Polski)	4.625,00	
c) Prenumerata Lotu Polskiego dla członków	1.781,33	
d) Różne druki	1.644,75	
e) Materjały piśmienne	1.164,14	
f) Porto, depesze i drobne wydatki	1.353,98	
g) Telefony i rozmowy międzymiastowe	794,46	
h) Opał, światło i gaz	932,70	
i) Mapy, fotografje, prenumerata pism, oprawa roczników, znaczki ARP., żarówki i bilety kwart. tramwajowe woźnego	1.244,05	
j) Różne (konserwacja lokalu, rysunki, flagi i t. p.)	1.630,08	30.174,83
2. PROCENTY		1.710,18
3. AMORTYZACJA		
Ruchomości biurowe	2.780,55	
Lokal klubowy	46.593,11	49.373,66
		81.258,67

WPŁYWY

Składki członkowskie		7.992,00
Dyplomy i licencje sportowe		349,40
Ofiary		35,00
Przyjęcia		1.135,29
Subsydja Członków Wspierających		12.015,00
Zawody		
a) Challenge 1930	10.650,90	
b) Lot M. E. i P. 1930	10.444,88	
c) Lot Poł. Zach. Polski 1930	700,00	
d) 3 K. K. A. 1930	888,47	22.684,25
Wystawa w Poznaniu 1930		754,47
Saldo		36.293,26
		81.258,67

AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(—) Piątkowski

(—) B. J. Kwieciński

Buchalter:

(—) W. Pikosz

BILANS

na dzień 31 grudnia 1932 r.

STAN CZYNNY			STAN BIERNY		
Kasa	6.468,06		Wierzyciele	59.231,55	
P. K. O.	69.130,24		Weksle własne	500,00	
Dłużnicy	4.977,57		Fundusz im. śp. Żwirki-Wigury	7.317,68	67.049,23
Ruchomości	47.303,00	127.878,87	Kapitał:		
			z początkiem roku	61.161,32	
			Saldo z rach. Wydatków i Wpływów	331,68	60.829,64
Gwarancje		35.000,00	Gwarancje		35.000,00
		162.878,87			162.878,87

AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(—) *Piątkowski*

(—) *B. J. Kwieciński*

Buchalter:

(—) *W. Pikosz*

RACHUNEK WYDATKÓW I WPŁYWÓW

na dzień 31 grudnia 1932 r.

WYDATKI

1. KOSZTY ADMINISTRACYJNE		
a) Uposażenia pracowników i świadczenia socjalne	13.605,55	
b) Czynsz za lokal	3.575,00	
c) Druk biuletynów ARP. i prenumerata dla członków	3.169,37	
d) Druki i materjały kancelaryjne	1.924,48	
e) Porto, depesze i drobne wydatki	1.326,71	
f) Opał, światło i gaz	1.602,90	
g) Telefony i rozmowy międzymiastowe	837,20	
h) Ubranie woźnych i bilety tramwajowe	475,05	
i) Różne (konserwacja lokalu, fotografje, pisma, flagi, mapy, oprawy książek i obrazów, przeprowadzka i t. p.)	2.831,09	29.347,35
2. DYPLOMY F. A. I., LICENCJE SPORTOWE I TRYPTYKI		681,90
3. ZAWODY		
a) Challenge 1932 r.	101.991,54	
b) Zawody Szybowcowe w Rhoen	11.083,33	
c) 4 Kraj. Konk. Samol. Turystycznych	1.594,35	
d) Gordon Bennett 1932	766,47	
e) Meeing lotn. w Zurychu	706,00	
f) Meeting lotn. w Cleveland	5.172,25	
g) Zlot do Londynu	326,13	
h) Challenge 1934	899,20	122.539,27
Do przeniesienia		152.568,52

WPŁYWY

1. SKŁADKI		5.250,19
2. DYPLOMY F.A.I., LICENCJE SPORTOWE I TRYPTYKI		1.712,20
3. SUBWENCJE		44.000,00
4. ZAWODY		
a) Challenge 1932 r.	133.817,91	
b) Zawody Szybowcowe w Rhoen	11.101,75	
c) 4 Kraj. Konk. Samol. Turyst.	2.900,76	
d) Gordon Bennett 1932 r.	815,12	
e) Meeting lotniczy w Zurychu	742,75	
f) Meeting lotniczy w Cleveland	5.120,00	
g) Zlot do Londynu	293,53	154.791,82
5. ŚRODY KLUBOWE		6.980,74
6. PROCENTY		199,66
7. ZAKUP I ODSPRZEDAŻ KSIĄŻEK		681,50
8. WYSTAWA PAMIĄTEK LOTNICZYCH śp. Żwirki i Wigury		8.264,80
Do przeniesienia		221.880,91

WYDATKI	
Z przeniesienia	152.568,52
4. ŚRODY KLUBOWE	6.724,53
5. PRZYJĘCIA	1.107,55
6. ZAKUP I ODSPRZEDAŻ KSIĄŻEK	609,33
7. PROCENTY	846,69
8. WYSTAWA PAMIĄTEK LOTNICZYCH śp. Żwirki i Wigury	8.819,98
9. NIEPRZEWIDZIANE WYDATKI	850,00
10. ODP. Z BIL. ZAL. SKŁADEK	35.960,00
11. ODP. na AMORTYZ. „RUCHOM“	15.520,92
	223.007,52

WPŁYWY	
Z przeniesienia	221,880,91
9. NIEPRZEWIDZIANE WPŁYWY	794,93
Saldo	331,68
	223.007,52

AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(—) Piątkowski

(—) B. J. Kwieciński

Buchalter:

(—) W. Pikosz

BILANS

na dzień 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY

Kasa	21.717,89	
P. K. O.	1.821,56	
Dłużnicy	21.039,53	
Ruchomości	42.413,70	
6% Pożyczka Narodowa	640,00	87.632,68
Gwarancje		35.000,00
		122.632,68

STAN BIERNY

Wierzyciele		64.568,97	
Fundusz śp. Żwirki i Wigury		3.372,31	
Weksle własne		200,00	
Kapitał			
z początkiem roku	60.829,64		
Saldo z r-ku Wydat. i Wpł.	41.338,24	19.491,40	87.632,68
Gwarancje			35.000,00
			122.632,68

AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(—) Piątkowski

(—) B. J. Kwieciński

Buchalter:

(—) W. Pikosz

RACHUNEK WYDATKÓW I WPŁYWÓW

na dzień 31 grudnia 1933 r.

WYDATKI

1. KOSZTY ADMINISTRACYJNE		
a) Wynagrodzenie pracowników i świadczenia socjalne	19.325,95	
b) Czynsz i podatek od lokalu	3.923,90	
c) Druki i materjały kancelaryjne	4.187,92	
d) Koszty podróży i loty	2.860,70	
e) Wpisowe F. A. I.	846,35	
f) Druk biuletynów	1.127,00	
g) Porto, depesze i drobne wydatki	3.160,43	
h) Telefony i rozmowy międzymiastowe	1.517,55	
j) Rysunki i fotografje	1.844,30	
k) Odznaki członkowskie	790,00	
l) Opał, światło i gaz	1.243,55	
ł) Różne (przeprowadzka, przechowywanie urządzeń, reperacja, bilety tramwajowe woźnych, mapy, prenumerata pism, ubezpieczenia, roboty introligatorskie, wieńce, flagi, żarówki i t. p.)	8.404,76	49.232,41
2. ŚRODY KLUBOWE		3.564,55
3. DYPLOMY — LICENCJE — TRYPTYKI		409,70
4. ZAWODY		
a) 5 K. L. K. T.	28.874,22	
b) Challenge 1932	8.314,41	
c) Raid propagandowy na Bałkany	10.225,43	
d) Szybowcowe w Rhoen	18.668,19	
e) Raid p. kpt. Skarżyńskiego przez Atlantyk	15.436,66	
f) Algiero - Marokańskie	8.650,36	
g) Austrjacko - Alpejskie	7.911,12	
h) Gordon-Bennett 1933 r.	830,27	
j) Challenge 1934	23.452,66	
k) Różne	3.574,20	125.937,52
Do przeniesienia		179.144,18

WPŁYWY

1. SKŁADKI		13.008,00
2. ŚRODY KLUBOWE		2.967,84
3. DYPLOMY — LICENCJE — TRYPTYKI		1.481,30
4. SUBWENCJE		25.000,00
5. ZAWODY		
a) 5 K. L. K. T.	31.879,84	
b) Challenge 1932	1.436,85	
c) Raid propagandowy na Bałkany	10.294,00	
d) Szybowcowe w Rhoen	18.659,75	
e) Raid kpt. Skarżyńskiego przez Atlantyk	7.805,85	
f) Algiero - Marokańskie	10.244,30	
g) Austrjacko - Alpejskie	10.000,00	
h) Challenge 1934	23.838,00	114.158,59
6. WYDAWNICTWA		10.312,10
7. USŁUGI		20,31
8. PROCENTY		100,89
9. SPRZEDAŻ KSIĄŻEK KOMISOWYCH		15,00
10. NIEPRZEWIDZIANE		488,85
11. RÓŻNE		410,00
12. KOMISJA LOTNICTWA SPORTOWEGO		18.791,85
13. POLSKI KOMITET SZYBOWCOWY		9.500,00
Do przeniesienia		196.254,73

WYDATKI			WPŁYWY	
Z przeniesienia		179.144,18	Z przeniesienia	196.254,73
5. WYDAWNICTWA		10.719,88	Saldo	41.338,24
6. PRZYJĘCIA		2.109,70		
7. OFIARY		25,00		
8. SPRZEDAŻ KSIĄŻEK KOMISOWYCH		9,00		
9. NIEPRZEWIDZIANE		214,00		
10. RÓŻNE		354,79		
11. AMORTYZACJA				
a) Odpisanie z inwentarza za rok 1933	12.038,05			
b) Strata z powodu wymiany maszyny do pisania	563,00	12.601,05		
12. KOMISJA LOTNICTWA SPORTOWEGO		19.752,32		
13. POLSKI KOMITET SZYBOWCOWY		12.663,05		
		237.592,97		237.592,97

AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(—) Piątkowski

(—) B. J. Kwieciński

Buchalter:

(—) W. Pikosz

BILANS

na dzień 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY			STAN BIERNY			
Kasa	12.195,71		Wierzyciele		53.115,55	
P. K. O.	82.723,58		Kapitał			
Dłużnicy	16.193,05		z początkiem roku	19.491,40		
Obligacje 6% Pożyczki Nar.	1.000,00		Saldo z r-ku Wydatków i Wpływów na rok 1934			
Weksle obce	400,00					
Ruchomości	44.931,85	157.444,19		84.837,24	104.328,64	157.444,19
Gwarancje		35.000,00	Gwarancje			35.000,00
		192.444,19				192.444,19

AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(—) Piątkowski

(—) B. J. Kwieciński

Buchalter:

(—) W. Pikosz

RACHUNEK WYDATKÓW I WPŁYWÓW

na dzień 31 grudnia 1934 r.

WYDATKI

1. KOSZTY ADMINISTRACYJNE		
a) Wynagrodzenia pracowników i świadczenia socjalne	18.122,68	
b) Czynsz i podatek od lokalu	6.772,00	
c) Druki i materjały kancelaryjne	2.675,44	
d) Podróże (zjazdy F. A. I.)	14.894,42	
e) Biuletyn	3.960,00	
f) Porto, depesze i rozmowy międzymiastowe	1.030,95	
g) Telefony	498,50	
h) Opał, światło i gaz	718,36	
j) Konserwacja	1.186,73	
k) Wpisowe do F. A. I.	1.261,05	
l) Rysunki i fotografje	1.234,10	
m) Opracowanie projektu międzynar. przewodnika lotniczego	889,00	
n) Prenumerata pism	601,10	
o) Ubezpieczenia	399,93	
p) Różne: (Drobne wydatki, opłaty stemplowe, opłaty za radjo, roboty introligatorskie, rozjazdy, wieńce, bilety kwartalne tramwajowe dla woźnych i t. p.)	4.251,86	58.496,12
2. ŚRODY KLUBOWE		4.250,14
3. DYPLOMY — LICENCJE — TRYPTYKI		280,25
4. PRZYJĘCIA		2.948,84
5. MAPY		209,25
6. WYSTAWA W BUKARESZCIE		3.416,42
7. WYSTAWA „POLACY W ŚWIECIE“		1.322,40
8. PRZYLOT Braci ADAMOWICZÓW		6.497,56
9. CHALLENGE 1934		444.728,49
10. ZAWODY - RAIDY		
a) 5 K. L. K. T. 1933	521,50	
b) Lubelsko-Podlaskie Zimowe Zawody Lotnicze	454,20	
c) Gordon-Bennett 1934	70.405,13	
Do przeniesienia:	71.380,83	522.149,47

WPŁYWY

1. SUBWENCJE		26.000,00
2. SKŁADKI		15.679,00
3. ŚRODY KLUBOWE		3.506,45
4. DYPLOMY, LICENCJE, TRYPTYKI		1.406,40
5. MAPY		357,75
6. WYSTAWA W BUKARESZCIE		3.226,42
7. PRZYLOT Braci ADAMOWICZÓW		6.000,00
8. CHALLENGE 1934		579.640,13
9. ZAWODY - RAIDY		
a) 5 K. L. K. T. — 1933	0,10	
b) Gordon-Bennett 1934	72.343,85	
c) Lot do Rumunji	4.219,49	
d) Zawody Algiero - Marokańskie 1933	93,50	76.656,94
10. WYDAWNICTWA		
a) 5 Lat Lotnictwa Sportowego w Polsce	476,00	
b) „Kościuszko nad Ameryką“ Kpt. Z. Burzyńskiego	1.000,00	
c) „L'Aéronautique en Pologne“ Ppłk. B. Kwiecińskiego	5.000,00	
d) Kodeks sportowy F. A. I.	29,00	
e) Instrukcja szybowcowa	145,00	
f) Różne	6,00	6.656,00
11. PROCENTY		142,45
12. KOMISJA LOTNICTWA SPORTOWEGO		21.000,00
13. POLSKI KOMITET SZYBOWCOWY		3.200,00
14. RÓŻNE		520,10
Do przeniesienia:		743.991,64

WYDATKI			WPŁYWY	
Z przeniesienia	71.380,83	522.149,47	Z przeniesienia	743.991,64
d) Lot do Rumunji	4.379,69			
e) Zawody Algiero - Marokańskie 1933	208,52			
f) Metting Lotniczy w Zurychu 1932	933,90			
g) Challenge 1932	1.002,90			
h) Challenge 1936	59,00			
j) Gordon-Bennett 1935	20,00			
k) Różne	1.278,84	79.263,68		
11. WYDAWNICTWA				
a) „5 Lat Lotnictwa Sportowego w Polsce“	399,00			
b) „Kościuszko nad Ameryką Kpt. Z. Burzyńskiego	1.000,00			
c) „Na RWD-5 przez Atlantyk“ Mjr. St. Skarżyńskiego	1.000,00			
d) „L'Aéronautique en Pologne“ Ppłk. B. Kwiecińskiego	14.449,98			
e) Kodeks sportowy F. A. I.	970,00			
f) Instrukcja szybowcowa	925,50			
g) Różne	710,00	19.454,48		
12. OFIARY		300,00		
13. PROCENTY		140,29		
14. KOMISJA LOTNICTWA SPORTOWEGO		23.568,46		
15. POLSKI KOMITET SZYBOWCOWY		4.880,51		
16. RÓŻNE		215,11		
17. AMORTYZACJA		9.182,40		
Saldo		84.837,24		
		743.991,64		743.991,64

AEROKLUB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(—) Piątkowski
(—) B. J. Kwieciński

Buchalter:
(—) W. Pikosz